

DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA, UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA

Assignatura: Pensament Geogràfic (Segon Cicle)

Professora: M. Dolors García Ramon

Curs 1992-93.

Programa

1. Canvi i continuïtat en la història de la disciplina. Les geografies del passat: de l'antiguitat a l'edat mitjana.
2. L'època dels Grans Descobriments i les primeres "geografies universals".
3. Els orígens de la geografia moderna: Humboldt i Ritter
4. El procés d'institucionalització de la geografia.
5. L'aportació de l'escola alemana: Ratzel. La "Geopolitik".
6. Els inicis de l'escola francesa i l'aportació d'en Reclus i d'en Vidal de la Blache. El concepte de gènere de vida i la metodologia regional.
7. Els inicis de la geografia anglosaxona. Sauer i l'enfocament culturalista. L'anàlisi històrica en geografia.
8. Ruptura i continuïtat a partir dels anys 50: la institucionalització de la "nova geografia".
9. La recerca de nous horitzons als anys 70. La geografia radical i l'anàlisi marxista en geografia. Antecedents i evolució.
10. Geografia i fenomenologia: cap una geografia humanística. La re-descoberta i re-elaboració dels conceptes de lloc i regió.
11. Espai i gènere. La introducció de l'anàlisi feminista en geografia.
12. La revifalla de la "geografia aplicada". Els S.I.G. (GIS), una perllongació quantitativa als anys 80 i 90 o una nova revolució?. La geografia: una ciència antiga, una professió nova?
13. La geografia de la dècada dels 90: l'últim "isme"?, el post-modernisme i l'anàlisi geogràfica.

Notes

- el tractament dels diferents punts del programa serà necessàriament desigual quant al temps i al detall.

- les classes seran de tres tipus: exposició per part de la professora , discussió de textos llegits amb anterioritat i anàlisi de vídeos de geògrafs. Les discussions de textos tindran sempre un ponent o ponents. Cal tenir en compte que una part dels textos està en francès, italià i anglès; malgrat, però, l'escassetat de material, es farà un esforç per a que els textos siguin en castellà o català.

- les avaluacions es faran sobre la base:

a) una ressenya d'algun llibre de caràcter general (tipus manual) sobre el pensament geogràfic. S'haurà de triar d'acord amb la professora i l'extensió serà entre 6 i 8 pp.

b) participació i assistència a les classes, sessions de vídeo i exposicions fetes a classe. Cada final de trimestre s'haurà de presentar un dossier amb un resum de les idees bàsiques.

c) un treball escrit.

d) una prova escrita sobre les exposicions teòriques fetes a classe i la bibliografia de referència obligatòria.

Bibliografia (llibres) (1)

ASCON, R. et al. (ed.) La geografía al servicio de la vida (antología de textos de E. Reclus), Barcelona, Nadir.

BAILLY, A. et al (1984) Les concepts de la géographie humaine, Paris, Masson.

BOSQUE MAUREL, J. (ed.) (1987) La geografía española y mundial en los años ochenta (Homenaje a D. Manuel de Terán), Madrid, Universidad Complutense.

BOSQUE MAUREL, J. GARCIA RAMON, M. D. et al. (eds.) (1992) La Geografía en España, Aportación española al XXVII Congreso Internacional de Washington, Madrid, Fundación Banco de Bilbao Vizcaya.

BERDOULAY, V. (1981) La formation de l'école française de géographie (1870-1914), Paris, Bibliothèque Nationale.

- - - - - (1988) Des mots et des lieux: la dynamique du discours géographique, Paris, C.N.R.S.

BREITBART, M. (ed.) (1989) Anarquismo y Geografía, Vilassar de Mar, Oikos-Tau.

BUTTNER, A. (1980) Sociedad y medio en la tradición geográfica francesa, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original inglés de 1971)

- - - - - (1983) The Practice of Geography, Londres, Longman.

CAPEL, H. (1981) Filosofía y ciencia en la geografía contemporánea: una introducción a la geografía. Barcelona, Barcanova.

- - - - & URTEAGA, J. L. (1982) Las nuevas geografías, Barcelona, Salvat Aula Abierta.

CLAVAL, P. (1974) Evolución de la geografía humana, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción de una edición revisada del original francés de 1968)

- - - - (1982) Géographie humaine et économique contemporaine, Paris, PUF Fundamental.

CLOZIER, R. (1967) Histoire de la Géographie, Paris, PUF.

CHORLEY, R. J. (ed.) (1967) Directions in Geography, Londres, Methuen.

DICKINSON, R. F. (1969) The Makers of Modern Geography, Nova York, Praeger.

DOCUMENTS D'ANALISI METODOLOGICA EN GEOGRAFIA (1977) no. 1. Número monográfico sobre La geografía radical anglosajona, Universitat Autònoma de Barcelona.

DOCUMENTS D'ANALISI GEOGRAFICA (1989), no. 14. Número monográfico sobre Geografía y género, Universitat Autònoma de Barcelona

DUNBAR, G. (1985) The History of Modern Geography: an Annotated Bibliography of Selected Works., Nova York, Garland Publishing Inc.

ESTEBANEZ, J. (1982) Tendencias y problemática actual de la geografía, Madrid, Cincel.

FREEMAN, T. W. (1961) A Hundred years of geography, Londres, Longman.

- - - - - (1980) A History of Modern British Geography, Londres, Longman.

GARCIA BALLESTEROS, A. (ed.) (1986) Teoría y práctica de la geografía, Madrid, Alhambra Universidad.

- - - - - (ed.) (1986) Geografía y marxismo, Madrid, Universidad Complutense.

GARCIA RAMON, M. D. (ed.) (1985) Teoría y método en la geografía humana anglosajona, Barcelona, Ariel.

GOMEZ MENDOZA, J. et al. (1982) El pensamiento geográfico: estudio interpretativo y antología de textos., Madrid, Alianza Univ. Textos.

GREGORY, D. (1984) Ideología, ciencia y geografía humana. Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original inglés de 1978).

GREGORY, D. et al. (eds.) (1989) Horizons in Human Geography, Londres, Macmillan.

HARVEY, D. (1983) Teoría, leyes y modelos en geografía, Madrid, Alianza Universidad. (traducción del original inglés de 1969)

- - - - - (1989) The Condition of Postmodernity, Londres, Blackwell.

HOLT JENSEN, A. (1992) Geografía. Historia y Conceptos. Barcelona, Vicens Vives.

JACKSON, P. (1989) Maps of Meaning: an Introduction to Cultural Geography., London, Unwin Hyman.

JAMES, P. (1972) All Possible Worlds: a History of Geographical Ideas, Nova York, Bobbs-Morrill.

JOHNSTON, R. J. (1991) Geography and Geographers: Anglo-American Geography since 1945, Londres, Arnold (aquesta és la quarta edició i està molt ampliada)

- - - - - (ed.) (1985) The Future of Geography, London, Methuen.

- - - - - et al. (1986) La geografía actual, Barcelona, Ariel. (traducción del original inglés de 1984)

- - - - - et al. (eds.) (1990) Regional Geography: Current Developments and Future Prospects, London, Routledge.

KHUN, T. S. (1979) La estructura de las revoluciones científicas, México, FCE (traducción del original inglés de 1970)

LACOSTE, Y. (1976) La geografía: un arma para la guerra, Barcelona, Anagrama (traducción del original francés de 1976)

MEYNIER, A. (1969) Histoire de la pensée géographique en France, Paris, PUF col. SUP.

NOGUE, J. (1985) Una lectura geográfico-humanista del paisatge de la Garrotxa, Girona, Col.legi Universitari.

NOGUE, J. (1992) Els Nacionalismes i el territori, Barcelona, El Llamp.

ORTEGA, N. (ed.) (1977) Geografía, ideologías, estrategias espaciales, Madrid, Dédalo.

- - - - - (1987) Geografía y cultura, Madrid, Alianza Universidad.

OWENS, P. et al. (1984) Radical Geography: an Annotated Bibliography, Norwich, Geo Books.

PEET, R. (ed.) (1977) Radical Geography, Chicago, Maaroufa Press. and models!

PINCHEMEL, Ph., PINCHEMEL, G. (1988) La face de la terre. Elements de géographie., Paris, A. Colin.

QUAINI, M. (1981) La construcción de la geografía humana, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original italiano de 1978).

SANTOS, M. (1990) Por una geografía nueva, Barcelona, Espasa Calpe.

SCHAEFER, F.K. (1971) Excepcionalismo en geografía, Barcelona, Ediciones Universidad de Barcelona. (traducción del original inglés de 1953).

SOJA, E.W. (1989) Postmodern Geographies: The Reassertion of Space in Critical Social Theory., Londres, Verso.

STODDART, D.R. (1986) On Geography and its History, Oxford, Blackwell.

VILA VALENTI, J. (1983) Introducción al estudio teórico de la geografía, Barcelona, Ariel.

VAGAGGINI, V. (ed.) (1978) Spazio geografico e spazio sociale, Milano, Franco Angeli.

- - - - - (1982) Le nuove geografie, Genova/Ivrea, Herodote Paperbacks Università.

VICENTE, M.T. (1983) Eliseo reclus: la geografía de un anarquista, Barcelona, Los Libros de la Frontera.

WOMEN & GEOGRAPHY STUDY GROUP OF THE I.B.G. (1984) Geography and Gender: an Introduction to Feminist Geography, Londres, Hutchinson.

(1) A més d'aquesta bibliografia de llibres, al començament de cada apartat se'n donarà de més específica, en particular d'articles per a les discussions.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA.

L'assignatura pretén familiaritzar a l'estudiant en els processos de canvi i continuïtat en la història de la disciplina geogràfica. La primera part es centra en l'estudi dels orígens de la geografia moderna i el procés d'institucionalització de la disciplina. La segona part introdueix a l'estudiant en els processos de ruptura paradigmàtica dels 50 i 60 i en les noves temàtiques i horitzons de la disciplina en l'últim terç del segle XX.